

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

73. ÅRGANG

18. NOVEMBER 1961

A V I N N H O L D E T :
HJEMMET (LEDER) - «HVOR HERRENS ÅND ER —» - MI-
RAKLER I VÅR TID? - VÅR NYE MESSEBOK - BLIKK PÅ TIDEN
- TIL FLYKTNINGENES BESTE - LITTERATUR - UTLANDET

NR
22

NESTE NUMMER UTKOMMER 2. DESEMBER 1961

OBS:

ST. HALLVARDS KAMERATKLUBB

arrangerer en propagandaaften i Foreningslokalet, Akersv. 5, Oslo, onsdag 29. november kl. 19.30.

Bestyrer Bjarne Riise taler om alkoholproblemet.
Underholdning. — Servering.

Det lønner seg

å abonnere på ST. OLAV nå!
Nye abonnenter får resten av 1961 GRATIS.

Abonnementspriser fra 1962:

Innenlands 1/1 år kr. 20.—
» 1/2 » » 10.—
Utenlands 1/1 » » 24.—
» 1/2 » » 12.—

Ring 42 31 70 og det ordnes med gavekort.

Postgiro nr. 152 21.

Bankgiro nr. 3965/163.

ST. OLAVS EKSP.

Akersv. 5, Oslo.

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
 - Bispegården
 - St. Josephs Institutt
 - Vor Frue Hosp. Nerveavd.
 - St. Dominikus kirke
 - Lunden Kloster
 - St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
 - St. Katarinahjemmet
 - St. Franciskus Kirke
 - St. Franciskus Hosp.
 - St. Pauls Kirke
 - Vår Frue Kirke
 - Marias Minde
 - St. Franciskusøstrenes Moderhus
 - Øyenklinikken
 - St. Josephs Hosp., Drammen
 - St. Torfinns Klinikk, Hamar
 - St. Elisabeth Inst.
 - St. Mikael's Kirke
 - St. Mikael's Prestegård
 - St. Theresia kirke.
 - St. Franciskus Hosp.
 - St. Magnus Kirke
 - St. Magnus presteg.
 - St. Elisabeth Hosp.
 - Vår Frue Kirke
 - Bispegården
 - St. Olavs Kirke,
 - Bispegården
 - St. Olavs kirke
 - St. Olavs Prestegård
- } Oslo
} Arendal
} Bergen
} Hammerfest
} Hønefoss
} Lillestrøm
} Tromsø
} Trondheim
} Tønsberg
- Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service: 4179 80

FORELDRE - BARN - og andre:

Fra nå av blir det et godt utvalg av de **BESTE NORSKE BARNEBØKENE**

i St. Olavs Bokhandel

Husk det til fødselsdagen, JUL og andre anledninger!

PAVE JOHANNES XXIII
meget pene postkort kr. 0.90.

NY LISTE
over grammofonplater gratis.

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.
Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

**LEGMANNSRÅDET
OSLO KATOLSK BISPEDØMME**

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, l. etg. Tlf. 41 04 41.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30, i Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 19. NOVEMBER (26. s. e. Pinse): Ep. 1. Tess. 1, 2—11. Ev. Matt. 13, 31—35. Mandag: Felix av Valois, bekj. Tirsdag: Marias fremføring i templet. Onsdag Cecilia, jomfru og mart. Torsdag: Clemens, pave og mart. Fredag: Johannes av Korset, bekj. Lørdag: Katarina, jomfru og mart.

SØNDAG 26. NOVEMBER (27. og siste s. e. Pinse): Ep. Kol. 1, 9—14. Ev. Matt. 24, 15—35. Mandag, tirsdag og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Andreas, apostel. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Bibiana, jomfru og mart.

SØNDAG 3. DESEMBER (1. s. i advent): Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25—33.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvarvs kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neubergrgt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemansgt. 3, tlf. 52550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvarvs kapell</i> , tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11949	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo
Kontortid: 9,30—16. Lørdag 9,30—14. - Tlf. 42 31 70
Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år -
Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

HJEMMET

I Tyskland, hovedlandet og forbildet for de kristne enhetsbestrebelse i vår tid, er det vanlig at katolikker og protestanter sender hilser og gode ønsker til hverandres arbeidsmøter. Det gjøres ikke på våre kanter, selv om vi får håpe at dit kommer også vi, når kristendommens kår og oppgaver i en verden som vår virkelig går opp for oss. Imidlertid er det jo mulig å sende en hilsen *post festum*, så meget mer som den da kan nærmere begrunnes.

I Oslo har våre lutherske medkristne nylig holdt et «frivillig kirkelig landsmøte». Det utmerket seg for det første ved et klokt *emnevalg*. I rak motsats til utenom- og innen-kirkelige krefter som snarere ville ta *stridsspørsmålene* i norsk protestantisme opp til debatt, samlet møtet seg om en positiv og skapende verdi som *hjemmet*, et samlende tema som ikke minst er ypperlig egnet til å minne enkelte stortalende radikale kulturprofeter i tiden om hva vår livsform egentlig har kristendommen å takke for.

Det lutherske kirkemøtet talte åpent og med innsikt om hjemmets og familiens krise. Noe annet ville vært virkelighetsflukt. Forhandlingene synes ellers ikke å ha manglet byggende optimisme og innsatsvilje. Men det er *truslene* mot familielivet og hjemmet som idag springer i øynene — alle tidens brottsjører synes å slå sammen i et eneste stormkav over denne ene, opprinnelige celle av menneskelig samfunn som betyr så meget for vår vekst og vår lykke.

Vi som bare har avis-referatene å holde oss til, får inntrykk av at to foredrag har rørt ved særlig vesentlige problemer som er av interesse ikke bare for alle norske kristne uten hensyn til konfesjon, men for enhver som følger vår livsform og vår folkelykke med omsorg og bekymring.

For det første har den lutherske Oslo-bispen *Johannes Smemo* sagt sindige ord om «gjenreisningen av hjemmet» som en oppgave for den kristne kirke. At somme steder nærmere en femtedel av inngåtte ekteskap oppløses igjen, er både moralsk og sosialt et ytterst alvorlig problem. Hva er den dype brist bak en slik svikt i ekteskapsinstitusjonen? Spørsmålet er et kirkelig og pastoralt anliggende av dimensjoner for et kirkesamfunn som ennå doper 90 % av norske barn og vier 80 % av norske ektepar. Smemo pekte — sikkert med rette — blant annet på tidens falske og stemningsbetonte kjærlighetsbegrep, uten det korrektiv i viljen og troskapskravet som hører den sanne, ansvarsbevisste kjærlighet til. Her står kristen-

dommens livsdyktige realisme mot vantroens bittert mislykkede og virkelighetsfjerne romantikk.

Samtidig har kriminalsjefen i Oslo, *Lars L'Abée-Lund*, sagt enkelte foreldre et Pauli ord og med harme og sarkasme tegnet bildet av en foreldretype som selv er krav-innstilt overfor samfunnet og vil laste selve oppdragergjerningen over på skolen og myndighetene. Han nevnte det hjem som bare er et «sovested» for familiens medlemmer og uten virkelig familieliv. Han nevnte de «nøkkelbarn» som må betale fars jag og mors yrkeskarriere med en følelseskold barndom. Og han nevnte de foreldre som tenker mer på levestandarden enn på sitt eget kjøtt og blod og som ikke bryr seg om å vite hvor deres tenåring ferdes og hva de bedriver, før de finner dem igjen på en politistasjon.

Og som for å minne om at denne dystre type tross alt er en avvikelse fra det normale, viste juristen professor *Johs. Andenæs* i et foredrag videre til samfunnets og livsmønstrrets ansvar for hjemmets krise. Det er både ubarmhjertig og galt straks å vise til foreldrene og hjemmet når en forferdes over den voksende barnekriminalitet — også foreldrene er ofre for en brytningstid hvis utslag i mangt og meget er sterkere enn dem. Omkring dem skjer ting de ikke kan hindre og knapt beherske, og som drastisk griper inn i deres og deres barns liv: Svmlende tekniske fremskritt, folkeflytninger fra land til by med derav følgende kulturkonflikt, amerikanisering og forflatning av smak, lesning og fornøylesliv, en alminnelig undervurdering av autoritetens verdi — lovens, skolens, oppdragerens, kirkens og i siste instans Guds autoritet.

Angår nå disse impulsene fra et protestantisk kirke-møte overhodet oss katolske kristne?

«— finner dem igjen på en politistasjon.»

«HVOR HERRENS ÅND ER, DER

TIL HUNDREÅRS DAGEN FOR LACORDAIRES DØD

Svært mange mennesker legger vel knapt merke til hva slags frimerke som står på en konvolutt. Det kommer stadig nye serier. Ikke minst er dette tilfelle i Frankrike. Allikevel er det kanskje enkelte som har stusset ved et motiv på frimerkene derfra i den senere tid, et motiv som ville vært utenkelig under den 3. republikk, som la så sterk vekt på den fullstendige adskillelse mellom stat og kirke. Bildet forestiller nemlig en dominikaner stående under en buegang. Over bildet står det: Lacordaire 1802—1961. For den 21. november i år minnes vi hundreårsdagen for pater Henri Dominique *Lacordaires* død, og det er en begivenhet som har betydning langt ut over dominikanerordenen, ja langt ut over den katolske kirkes egne rekker i Frankrike.

Lacordaire — for dem som forbinder navnet med noe, er det gjerne knyttet til prekestolen i Notre Dame i Paris. Han var sannsynligvis det 19. århundres største predikant. Under sin prekestol samlet han menneskeskarer som Frankrike ikke kunne huske å ha sett maken til siden Bernard av Clairvaux' dager. Kirken kunne være fylt til trengsel seks timer før gudstjenesten. Det betyr ikke at Lacordaire var en stor litterær begavelse. På vår tid virker hans stil temmelig svulstig. Til gjengjeld fikk den en så enorm virkning, fordi den var helt i tidens smak: Lacordaire var en ekte romantiker.

Allikevel forblir minnet om Lacordaire. Hans egentlige betydning ligger nemlig annet steds: Han var en av dem som først så, og klarest formulerte, at den frihetstanke som den franske revolusjon hadde kastet som en brannfakkelt ut i Europa — og misbrukt til å sette fyr på alt som kirke og kristendom het i Frankrike selv — den var i virkeligheten Kirkens gamle familiegods, som den med rette kunne anerkjenne som sitt, og at Jesus Kristus var bedre tjent om hans tjenere lærte seg å leve som frie mennesker blant frie mennesker, enn om de forsøkte å forskanse seg bak eneveldets forhatte institusjoner.

Henri Lacordaire var altså født i 1802. Det vil si at hans barndom og første ungdom falt dels under Napoleons siste år, dels under det gjenopprettede Bourbonvelde i den «Hellige Allianses» Europa. Foreningen mellom «tronen» og «alteret» hadde tilsynelatende aldri vært inderligere. Det var en glanstid for den «offisielle» kristendom. De gjeninnsatte Bourbon'er gjorde seg til kirkens offisielle beskyttere. Men samtidig våket de skinnsykt

over det monopol som staten beholdt over hele landets undervisningsvesen. Og personalet i de offentlige undervisningsanstalter var antiklerikalt. Resultatet var en utølet, tyrannisk kristen ramme omkring en kristendomsfiendtlig undervisning. Gymnasiene ble de rene avkristningsanstalter.

Frihetsidéene hadde imidlertid fått for sterkt grep i det franske folk til at Bourbonerveldet kunne vare. Etter femten års forløp ble det styrtet, ved julirevolusjonen i 1830. Samtidig er det den unge Lacordaire trer frem i offentlighetens lys.

Lacordaire hadde selv gjennomgått den vanlige avkristningsprosessen i lycéet i Dijon. En lysende advokatkarriere lå klar for ham, da han brøt over tvert: Gud hadde funnet ham igjen. Han valgte å bli prest. Men hans religiøse omvendelse hadde ikke betydd noen politisk «omvendelse», tvert imot, hans liberale overbevisning hadde nå funnet en sikker forankring i kristendommen — noe som vakte forbauselse og uro hos hans nye kolleger; med få unntagelser var de ivrige tilhengere av kongedømmet av Guds nåde og det statskirkelige system. Lacordaire ble stående isolert; ingen hadde bruk for ham. Men med julirevolusjonen kom omslaget. Det liberale «borgerkongedømme» åpnet nye muligheter. Den allerede den gang kjente katolske tenkeren *Lamennais* kunne lansere et nytt, politisk-religiøst tidsskrift, *L'Avenir*, og Lacordaire ble hans medarbeider. I «L'Avenir» tok man til orde mot all slags undertrykkelse — man talte de undertrykte nasjonaliteters sak, man forsvarte de utbyttede arbeidere. Og man hevdet lidenskapelig Kirkens frihet og uavhengighet av staten — også når det var et gyllent bur man ville sette den i. Ikke minst krevde redaktørene frihet for kirken til å undervise.

Det var lett å forutsi at «L'Avenir» måtte pådra seg mange fiender, både fra den nye antiklerikale regjering, som ønsket en mild og føyelig kirke, og fra den gamle legitimistiske geistlighet. Samtidig var heller ikke avisens egne teser underbygget på en helt forsvarlig måte, de filosofiske og teologiske kunnskapene hos redaktørene kunne undertiden svikte betenkelig. Bladets fiender hadde dermed lett spill, da Lacordaire og *Lamennais* i 1831 appellerte til Roma; Gregor XVI's dom gikk dem imot. Lacordaire innså villig — om enn ikke uten indre kamp — de feil de hadde begått; *Lamennais* derimot brøt et par år senere fullstendig med kirken.

I dobbelt forstand: Ja.

For det første fordi de utgår fra almenmenneskelige erfaringer i dagens situasjon, og svarer på dem med felleskristne reaksjoner. For det annet fordi de røber voksende samtidsforståelse og pastoral realisme hos det kirkesamfunn som idag og lenge enda bærer dagens byrde og hete når det gjelder evangeliseringen av vårt folk, og som ikke alltid har visst å se problemene så rakt og sanndru i øynene. Det må vi glede oss over.

At familien er et livs- og skjebnefellesskap kan enhver se — det ligger i den menneskelige natur. Men felles med

våre i troen skilte brødre bærer vi overbevisningen om at familien ut over dette gjenspeiler noe av Guds vesen og er helliget ved Jesus Kristi fødsel og barndom i en menneskelig familie. Og sammen med dem er vi overbevist om, at i den nye sivilisasjonen vi nå forbereder vil vernet om hjemmet og familien falle sammen med vernet om Guds bildet i mennesket. Det er et reelt verdifellesskap vi som kristne mennesker bare kan bli oss mer og mer bevisst, og som kan føre oss nærmere hverandre i tålsumhet og godvilje.

HRM.

ER FRIHET — »

Veien til seier går gjennom nederlag. Stansen av «L'Avenir» var et hardt slag for Lacordaire, og for en tid levde han på ny i skyggen. Men en skare unge legfolk hadde alt oppdaget hva det bodde i ham. Noen av de mest lysende navn i fransk katolisismes historie samlet seg om ham i denne tiden — Ozanam, Montalembert. De så at søvnige predikanter, som brukte prekestolene til å polemisere mot forlengst avdøde doktriner og teorier skremte folk bort fra kirken. Lacordaire trådte frem med en ny kristen forkynnelse, han talte til sin samtid i et sprog den kunne forstå og appellerte til de krefter i den som hadde en positiv verdi, ikke minst dens frihetsideal.

Lacordaires første foredrag, som egentlig var beregnet på skoleungdommen ved Collège Stanislas, vakte en voldsom begeistring, og samtidens mest kjente profiler — en Victor Hugo, en Lamartine, en Chateaubriand — kunne sees under hans talerstol. Erkebiskopen av Paris sto meget langt fra Lacordaires politiske linje, men han forsto hva denne blendende taleren kunne bety for kristendommens sak. Han overvant sine fordommer og betrodde

landets fornemste talerstol, prekestolen i Notre Dame de Paris, til den unge liberaleren, Lacordaires personlige suksess var sikret.

Og ikke desto mindre følte Lacordaire selv seg på mer og mer usikker grunn. Han var blitt suksesspredikant — men hva så? Hva kom derefter? Blant geistligheten sto han fremdeles isolert, han var og ble en ener. Erkebiskopen ventet at han skulle vie seg til arbeidet i sognene. Men selv følte han at han hadde et annet kall. Han ville være forkynner. Men han visste også at til det trengtes et mer solid grunnlag enn det han hadde. Han trengte å fordype sin kristne fromhet, han trengte en livsform som var større enn ham selv, han trengte et religiøst fellesskap. Med andre ord, han ville tre inn i en orden. Og for å kunne det, måtte han simpelthen gjeninnføre den i Frankrike, der alt mannlig ordensliv hadde vært bannlyst siden revolusjonen. Bare jesuittene hadde så vidt begynt å få fotfeste i landet igjen.

Det som da Lacordaire fremfor noe annet huskes for, er gjenopprettelsen av dominikanerordenen i Frankrike. «Jeg valgte dominikanerordenen», sier han selv, «fordi den passer min natur, mitt sinn og min hensikt; den passer min natur på grunn av sin styreform, mitt sinn på grunn av dens prinsipper, og min hensikt på grunn av dens arbeidsfelt, som er forkynnelsen og studiet av teologien.»

Det var en forbløffende intuisjon som fikk Lacordaire til å velge Dominikanerordenen, som på den tiden nærmest måtte virke som en fortidslevning, som man bare ventet på skulle dø helt ut. Da Lacordaire i 1839 mottok ordensdrakten, eksisterte St. Dominikus' orden ikke i stort flere land enn Spania og Italia, og selv der var den uten enhver reell åndelig betydning, kanskje bortsett fra de spanske misjoner. I virkeligheten var det mer enn en ordensprovins Lacordaire gjenopprettet. Hele ordenen trengte en fornyelse, en tilpasning til tidens behov. Med et genialt klarsyn gjenfant Lacordaire ordensstifterens dypeste intensjoner og realiserte dem for sin egen tid.

Men også her fikk han en tung kamp å kjempe, både med geistlige og verdslige myndigheter. Han møtte mektig motstand i Roma, hans ry som farlig liberaler og «anarkist» var ikke glemt. Men pave Gregor XVI tok ham under sin beskyttelse. I Frankrike måtte han oppnå en antiklerikal regjeringstiltale til å leve i et ordenssamfunn. Det kunne se håpløst ut. Men Lacordaire vendte seg til den offentlige opinion. Han krevde for seg og sine feller den samme frihet som forøvrig var hele samfunnets byggende prinsipp. I 1843 sto han frem i Notre Dame, i sin hvite kutte og sorte kappe, tross kongens advarsler. Louis-Philippe sa til erkebiskopen: «De må forby ham å tale. Jeg advarer Dem, kirken blir stormet, og det vil ikke bli en nasjonalgardist til å beskytte ham!» Men Lacordaire kunne peke på seg selv og si: «Jeg er en frihet...»

Pater Lacordaire vant sitt slag. Han fikk snart godt følge av unge franskmenn som var besjelet av de samme idealer som han selv, og alt i 1840-årene dukket de første nye dominikanerklostre opp rundt om i Frankrikes byer. I 1850 ble en av hans nærmeste medarbeidere ordensgeneral, og en veritabel renessanse for ordenen begynte. Da var pater Lacordaire selv blitt en av Frankrikes mest populære menn. Etter februarrevolusjonen i 1848, da republikken ble proklamert, lot han seg, mer eller mindre villig, velge inn i den nye nasjonalforsamling, men forsto snart at hans plass ikke var der. Noen år senere, da Napoleon III kom til makten, valgte Lacordaire å trekke seg tilbake fra all offentlig virksomhet. Han måtte puste fritt,

MIRAKLER I VÅR TID?

EN HENDELSE I LOURDES I SOMMER

Skjer der mirakler i vår tid? Ja — svarer Kirken. Men det er ytterst sjelden, og bare etter lange og grundige undersøkelser at den peker ut en helbredelse som mirakuløs. Her er en sann beretning fra valfartsstedet Lourdes som kanskje engang vil få den betegnelse, dersom alle andre mulige forklaringer viser seg utilstrekkelige.

Den 24. juni 1960 reiste en 24-årig ung kvinne fra Monaco ved navn Anna X. sammen med sin forlovede i stor fart på motorsykkel. I nærheten av hjemstedet inntraff en ulykke: Fotbrettet på motorsykkelen brakk og kom inn i hjulet og de to ungdommene ble kastet av. Tre måneder etter døde gutten. Anna, som var blitt bragt til Hospital Foch i Nice fikk en lang smertensvei. Etter 13 måneder på sykesengen forsøker en i 3 måneder å gi henne forligheten tilbake. Det er forgjeves: Hennes venstre ben forblir lammet — dødt og ute av stand til å bære henne. For å bevege seg, må hun anvende en ramme som minner om en babystol, eller krykker, eller rullestol. Det er triste utsikter for 24-åringen.

I juni 1961 har en planer om å overføre henne til et hospital i Bordeaux og foreta en tredje operasjon på benet, eller gi henne en protese. Det er før dette at Anna X. valfarter til Lourdes. Der oppdager hun, i massen av syke fra hele verden, den store sum av menneskelig lidelse. «Det er et sted hvor det plutselig blir umulig å be for seg selv!» uttaler hun til noen som ledsager henne. Hun synes ikke hun kan klage — ved siden av henne på esplanaden ligger en arbeider fra hennes hjemby, Mario, som har brutt ryggstølen ved et fall fra et ti meter høyt stillas. Allikevel kan han smile.

Om aftenen den 5. juli i år følger 40 syke fra sin seng på hospitalet korsveiandakten sammen. Grepet av felles-

skapet tenker ikke Anna lenger på sitt syke ben. Plutselig utstøter hun et rop. I det døde lemmet føler hun en merkelig varme som stiger — hun blir forvirret og føler plutselig en uimotståelig trang til å reise seg og gå omkring. Før hun får summet seg, står hun på bena — tar et skritt, så ett til, og overveldet av sannheten faller hun besvimt sammen.

Sykesøstrene løper til, får henne til bevissthet og beroliger henne. Hun vil opp igjen og gå omkring. De tigger og de skjønner, men hun fortsetter å bevege benene under sengeteppet. De henter hennes biskop, Mgr. Barthe, som får henne til å love at hun forholder seg rolig. Kan hun gå, så vil det vise seg imorgen — søsteren gir henne noen beroligende midler. Det er ikke første gang at noen overvurderer sine krefter...

Men dagen etter må de bøye seg for faktum. De kjører henne til grotten og Anna X. reiser seg og går uten hjelp frem til stedet hvor Bernadette mottok sitt syn. Her kneler hun og ber uten at de støtter henne. Den første tiden «slenger» hun med benet og halter litt, men fremskrittet er så hurtig at bare åtte dager senere kan hun danse med de andre ungdommene i en feriekoloni som feirer nasjonaldagen 14. juli.

Før Anna X. utvikler tingene seg hurtigere enn de gjør for det medisinske byrået i Lourdes. Hun reiser tilbake

og tiden tillot det ikke mer. Så brukte han sine siste år til å konsolidere ordenens stilling i Frankrike. Han døde bare 59 år gammel, og hans livsverk kunne synes langt fra avsluttet. Men den gjenreisning av den katolske kirke i Frankrike, som i vårt århundre har båret så rike frukter, hadde han vært med å legge grunnen til.

Lacordaire har fremdeles et budskap å bringe. Han var len av de kirkens menn som først ante hvilke dimensjoner den moderne verden ville anta, som først forsto at de verdier den ville bygge på, egentlig var kristne verdier, og at de kunne orienteres positivt. Han skjønnte at de kristnes plikt var å bryte ut av den ghetto deres fiendtlige innstilling til den franske revolusjon hadde lukket dem inn i. Han oppmuntret dem og utdannet de unge, gjennom de skoler han grunnla, til å ta aktivt del i sitt lands politiske og sosiale liv. Han innså betydningen av en appell til den offentlige opinion, og på det religiøse plan fornyet han den kristne forkynnelse og nådde frem til sine samtidiges hjerte såvel som til deres hjerne. Han vekket i dem den samme lidenskap som brant i ham selv, nemlig kjærligheten til Kristus og den frihet som vinnes gjennom den. Her lå den dypeste drivkraft til hele hans virke.

Albert Raulin.

til Monte Carlo og er nå til hjelp og en oppmuntring for de syke som delte hennes lange måneder på hospitalet.

Mirakel eller ikke? Hele Lourdes' historie — de hundre år siden Bernadettes syn i grotten og de millioner som har søkt den siden — svarer som med én røst: *Vent og se*. Kirkens klokskap er her ytterst forsiktig og tilbakeholdende. Anna X. ble først — som alle i en lignende situasjon — ført til det medisinske byrå i Lourdes og grundig undersøkt av en rekke leger. Om ett år må hun fremstille seg til ny undersøkelse, for at en kan se om helbredelsen er komplett og varig. Og fremfor alt gjelder det å fastslå hvorvidt Anna X. faktisk var virkelig syk på forhånd. En lege i hennes hjemby, dr. *Foglia* har fått i oppdrag å skaffe tilveie en dokumentasjon som beviser at hun var det. Han har oppsøkt de forskjellige hospitaler hvor den unge kvinnen var blitt pleiet, og har kunnet samle alle sykejournalene, røntgenfotografiene, analysene osv. om hennes *casus* og dens behandling. Resultatet har han sendt til Lourdes, der presidenten for det medisinske byrå, dr. *Olivieri* skal gjennomgå og vurdere materialet.

Medisinerne fastslår ikke mirakler. Hva de *kan* komme til å gjøre om ett års tid, hvis der er objektivt grunnlag for det, det er å erklære at de står overfor en helbredelse som er «medisinsk uforklarlig». Det beviser ikke i seg selv noe mirakel — blant annet må en ut fra den moderne psykiatri vurdere mulighetene for ikke-organiske årsaker til lammelsen. Går saken allikevel til videre undersøkelse, blir hele sykejournalen overgitt en internasjonal kommisjon av leger som også må avgi en betenkning. Fastholder de helbredelsens uforklarlige karakter, kommer Kirken inn i bildet — men først da. En «kanonisk kommisjon» vil overveie muligheten for en «mirakuløs helbredelse» ene og alene på denne bakgrunn av streng og grundig vitenskapelig undersøkelse. En viss målestokk for Kirkens tilbakeholdenhet finner en kanskje særlig i det faktum, at av flere tusen antatte helbredelser i Lourdes under de vel 100 år stedet har vært søkt, har Kirken bare gitt en offentlig erklæring om mirakuløs inngripen i knapt 60 tilfeller. Det er karakteristisk at denne nøkterne og saklige fremgangsmåte overbeviste blant annet en av verdens fremste fysiologer og medisinske forskere, dr. *Alexis Carrel* (forfatteren av «Mennesket det ukjente») for hvem en reise til Lourdes ble et avgjørende vendepunkt både hva personlig tro og vurderingen av tro og sykdom i sin alminnelighet angår.

PAVENS 80-ÅRS DAG

I anledning Pave Johannes XXIII's 80-års dag som ble feiret på hans kroningsdag 4. november, sendte H.M. Kong Olav V følgende lykkønskningstelegram på fransk:

I anledning av Deres Hellighets 80-års dag uttrykker jeg mine oppriktigste gratulasjoner og beste ønsker for Deres personlige velgående.

Olav R.

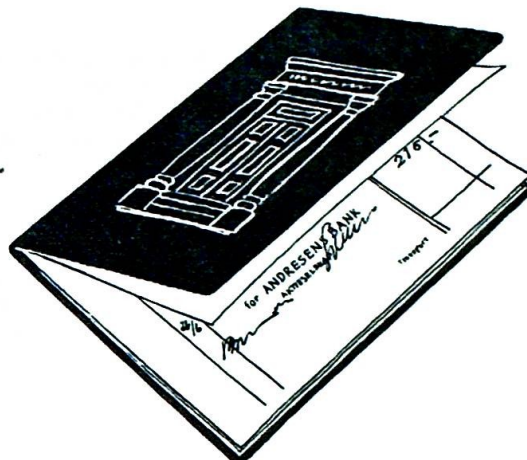
★

Blant gratulantene var også Hans Høyerverdighet biskop dr. *Mangers*, og gjennom Pavens kardinalstatssekretær mottok biskopen dette takketelegram:

Den hellige far takker Dem og bispedømmets prester og troende for de hengivne lykkønskninger og velsigner alle av hjertet.

Kardinal Cicognani.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

FORBØNN FOR KIRKENES VERDENSRÅD

I forbindelse med Kirkenes Verdensråds kongress i New Dehli i India 18. november—6. desember har bl. a. åtte sveitsiske katolske biskoper oppfordret katolikkene i Sveits til å be om den Hellige Ånds veiledning for deltagerne i dette viktige protestantiske møte. Det heter i biskopenes fellesskrivelse at «Gud vil sikkert, når vi ber for hverandre, gi oss hjelp til bedre innbyrdes forståelse og til å tjene ham i kjærlighet og sannhet».

Denne vakre tanke kan bare vekke en varm gjenklang hos oss i Norden, og Hans Høyerverdighet Biskopen legger herved gjennom «St. Olav»s spalter de troende på hjerte å slutte seg til denne forbønn for den kristne enhetssak under kongressens varighet.

NY APOSTOLISK DELEGAT

Idet bladet går i trykken, innløper meldingen om at Mgr. Bruno Heim er blitt utnevnt til ny apostolisk delegat for Skandinavia. Den hittidige apostoliske delegat, erkebiskop Lucas, har allerede en tid vært syk og måtte i vår forlate Skandinavia for å søke et mildere klima. I hans fravær har delegasjonen vært bestyrt av Mgr. Heim som *chargé d'affaires*. Den nyutnevnte apostoliske delegat vil samtidig motta bispevielsen.

Mgr. Bruno Heim er sveitser av fødsel. Han har vært knyttet bl. a. til de pavelige nuntiaturer i Paris og Bonn. I Paris var han en av de nærmeste medarbeidere til daværende nuntius, Mgr. Angelo Roncalli — nå pave Johannes XXIII.

Vår nye messebok

ANMELDT AV PATER TH. PATFOORT

Vel er det allerede skrevet en del i «St. Olav» om vår nye messebok (cf. nr. 9 i år). Men det var likevel for den utkom. Nå foreligger den, og ikke så få av oss har brukt den i flere måneder, så tiden kan være inne for å presentere den ytterligere. Og er det noe anmelderen ønsket han kunne overbevise alle katolikker om, så er det at de trenger en god messebok, og at den vi har fått, sannelig er sine 40 kroner verd.

Hva vi venter av en messebok er at den skal formidle kontakten med *Kirkens liturgi*. Og dermed har vi straks stilt messebokens «forfatter» overfor de problemer han må prøve krefter med.

Liturgien feires på et sprog som for de fleste av oss er en lukket verden — vi trenger altså en oversettelse til et sprog som ikke uavlatelig er en fristelse til irritasjon.

Liturgien er sammensatt av mange elementer som faktisk ikke alle i samme grad når frem til vårt øre gjennom kirkerommet, og ikke desto mindre vil vi jo gjerne være med i det hele — vi trenger altså en gjengivelse av *alt* det som foretas, bes eller leses ved alteret.

Liturgien feires ikke bare på søndagene. Der leses messe hver dag, og vi vil ikke gå glipp av de rikdommer som kommer til oss i hverdagsmessene — i fastetiden, for eksempel, eller på helgenfestene. Vi trenger med andre ord en *fullstendig* messebok.

Liturgien utfolder seg etter bestemte rytmer og med et helt hierarki — en oppbygning — i gudstjenesteordningen: Det er ikke alle dager i kirkeåret som har samme betydning eller alle fester som har samme rang. Vi trenger altså en messebok som klart og tydelig fører oss inn i en riktig artikulert gudsdyrkelse og som lar oss få tak

i de *proporsjoner* som Kirken selv legger i sin gudstjeneste.

Liturgien er en verden som ikke slik uten videre åpner seg for den uinnvidde. Der er linjer og perspektiver i den som det er godt å få understreket av en kyndig hånd. Vi trenger følgelig en messebok som setter oss på sporet, med en del vesentlige innledninger og forklaringer.

Liturgien er ikke bare handling ved alteret, lesning eller bønn. Den er også sang. Vi trenger dermed en messebok som gir menigheten en sjanse til å kunne ta aktiv del i de gregorianske sanger som ikke fordrer en spesiell skoloring i kirkesang — altså en messebok med et utvalg av de messe-melodier som synges mest i kirken.

Liturgien har i de siste årene gjennomgått en rekke dyptgripende forandringer. Kirkeårets største gudstjenester har på mange måter fått en ny form, eller rettere: en form som er bedre i pakt med Kirkens aller eldste og beste liturgiske tradisjon. Der er også i de siste årene skjedd en hel reform av kalenderen og av kirkefestenes rangordning. Vi må selvfølgelig ha en messebok som er *up to date*.

Liturgien munner gjerne ut, etter den store gudstjeneste i fellesskap, i den mer personlige takksigelsens bønn. Vi trenger en messebok som også imøtekommer dette behov.

Liturgien er vår høyeste funksjon som mennesker innlemmet i Kristi mystiske legeme. Vi går til den som til en fest, søndagskledte. Vi vil gjerne anvende det beste vi har. Selve den boken vi bruker for å følge med i den hellige handling skal derfor være en *vakker* bok, en «kostbar» bok som sammen med liturgiens øvrige «ting» stemmer oss til høytid.

AV
KIRKENS
LIV:

De siste ting

«Da skal folkeslagene se Menneskesønnen komme på himmelens skyer —.»

De første kristne trodde på Herrens snarlige gjenkomst, og mange sider ved deres liv og deres tros- holdning finner sin forklaring i denne tro. Men med tiden

svinner denne troen. De kristnes iver etter å kaste seg helt og holdent inn i «den nye himmel og den nye jord», uten pakt eller samfunn med det dennesidige, opphører å være et press på kristensinnet. Verdens forakt og forfølgelser opphører. Det blir noe «normalt» å være kristen, ja snart en selvfølge for alle. En ny sivilisasjon og et nytt samfunn blir til, og med dem: Trangen til å se disse nye verdier vare, vokse og fullendes. Og i vår moderne tid er det hele verdensoppfatningen som endres. Påvirket som vi er av vitenskapens resultater ser vi snarere tilværelsen som noe «lukket» og selvtilstrekkelig som bare følger sine egne lover. Troen på at Kristus skulle sette en sluttstrek for denne tilværelse ved sin gjenkomst blir dermed vanskelig å fatte.

Det er ikke meget av en overdrivelse dersom vi fastslår at troen på «Parusien» — Kristi gjenkomst — idag knapt spiller noen egentlig levende rolle i den kristnes bevissthet. — Vi anser den for å være en så fjern begivenhet at den blir virkelig for oss. For mellom vårt eget liv på jorden og den siste dag står «det vitenskapelige verdensbilde» som en skranke.

Vi må spørre oss selv om ikke dette utarmer kristenlivet i alvorlig grad. Den kristne har slått seg til ro i verden. Kristenlivet er — i form av en «kristen sivilisasjon» — blitt en del av den verden vi lever i, og Kristi gjen-

Vår nye latinsk-norske messebok svarer i alt vesentlig til alle disse viktige krav. For å nevne dens materielle sider først, så er den — selv i den enkleste av innbindingene — en behagelig og prektig bok å håndtere. Papirets gode kvalitet skaper en heldig motvekt mot den strenge typografi som er uunngåelig i en messebok. Diskret og smakfullt sørger også *Hermann Bongard's* initialer og vignetter for å gjøre teksten mer levende.

I det kyriale som avslutter messeboken er der tatt med hele ni sett messemelodier (*Kyrie, Gloria, Sanctus, Agnus*

Liturgien: Vår høyeste funksjon. (Fra innvielsen av påskelyset.)

komst faller i våre øyne selvfølgelig sammen med verdens egen, naturlige slutt. Kristenlivet har her ikke lenger den indre spenning som vi finner hos våre forfedre i troen. Denne samvittighetens renhet, denne trang etter å gi seg selv til Gud, denne hjertets iver og dette alvor og klar-syn i troen som for en stor del hang sammen med at de fleste av de første kristne var kommet til Kirken som voksne og modne mennesker, — dette må vi ofte savne.

Og allikevel lever troen på Kristi gjenkomst. Den kan nok for mange ligge litt i dvale, men det betyr at den vil reise seg til nytt liv. Kanskje trenger vi å oppleve mer av dramaet ved å være kristen, sikkert trenger vi mer av mistro overfor det tvilsomme ved hva vi kaller «den kristne sivilisasjon». Og vi må ikke minst akseptere avgrunnen mellom Apenbaringen og Verden, i stedet for å ville fylle den igjen. Hvem vet om ikke kristendommen simpelthen trenger å bli jaget og forfulgt igjen, for å gjenoppdage og forstå sitt eget vesen.

Da vil tanken på Kristi gjenkomst atter bli levende, for da svarer den til en gåte vi må ha løst. Dersom våre sinn og våre liv gjenspeiler den levende Kristus, da vil tiden få en ny betydning for oss. For Evangeliet samler alle tidens perspektiver mot ett punkt, mot ett løfte. Tro på Kristus er tillit til hans løfte og tiltro til hans for-

Dei) samt tre *Credo*-melodier foruten *Requiem*-messen. Dette representerer storparten av de messemelodier som faktisk blir brukt rundt om i menighetene. Beklagelig er det allikevel at ikke den 16. messe er kommet med. Rundskrivelsen *Musica Sacra* av pave Pius XII, utsendt i september 1958, pekte denne messe ut ganske særskilt, enda den ennå er lite kjent, for at den etterhvert skulle læres og innarbeides i menighetene verden over.

Som et lite tillegg, like før Kyrialet, har vår nye messebok en rekke bønner, hymner, litanier for ulike anledninger i det kristne liv. Her har man — trolig av hensyn til bokens tykkelse — vært ytterst sparsom. Noen ville nok gjerne hatt flere bønner før og etter kommunionen. Imidlertid kunne utvalget knapt vært heldigere enn det som er gjort. Større er kanskje savnet — i forbindelse med bønnene før og etter skriftemålet — av en kort og konsentrert veiledning i samvittighetsransakelsen.

Større vekt har det at *proporsjonene* i messeboken er så godt tegnet: Oppmarsjen mot påsken — høytidenes høytid og det liturgiske livs samlende midtpunkt — er klart understreket. Selve messens faste deler (*ordinarium missae*) finner sin naturlige plass mellom påskennattsgudstjenesten og påskemorgens messe. Dette er ikke bare en rent praktisk innretning, forat boken skal tåle å bli åpnet oftest nettopp på det stedet. Det er en meningsfylt plasing: Messen er den ukentlige, ja den daglige «påskefeiring».

For hvert avsnitt av kirkeåret finner vi korte, men velredigerte innledninger som understreker hovedtankene i denne periode, samtidig som de gir en rekke seremonielle opplysninger. En kan nok hevde at hovedinnledningen til messeboken kanskje er i knappeste laget. Men den er treffende, og nettopp fordi den er knapp har den en sjanse til å bli virkelig lest av brukeren.

En har kunnet anklage en rekke moderne europeiske messebøker for å være i den grad forsynt med innledninger og kommentarer — også til de enkelte messer — at selve den hellige tekst mister noe av sin førsteplass og risikerer å drukne i kommentarene. Da kan messeboken simpelthen bli en skranke mellom den enkelte og

klaring av vårt liv, nå og i fremtiden. Derfor har Kirken denne tydelige omsorg i sin liturgi: Den vil ikke «lukke» kirkeåret uten å minne oss om at en av disse lukkede sirkler skal bli brutt i stykker.

Har Kristi første komme «forandret jordens åsyn»? Ja — det er der tallose håndgriplige tegn på. Men «den nye himmel og den nye jord» — utfoldelsen av det som Kristi frelse har utrettet, er noe vi ennå bærer i håpet og i løftet. Derfor er det at Kirken gjør våre hjerter urolige og rykker opp igjen de røtter som vår jordtunge natur vil sende ned i en grunn som en dag skal briste. På kirkeårets siste søndag sier den til oss: Gå videre! Slå deg ikke til! For ditt hjertes fedreland ligger lenger fremme — der hvor Kristus «i et stort lys» gjør alle ting nye.

«ST. OLAV» TAKKER

Vi takker med dette alle som søndag 4. november husket «St. Olav» og dets behov i kirkekollektene i Oslo katolske bispedømme, og vi håper at denne velvilje overfor bladet også gir seg utslag i nye abonnemeter.

BLIKK på TIDEN

IKKE FISK

■ Et personlig minne fra krigstiden ble lys levende over en avisnotis forleden. En av de verste krigsvintrene sto vi i en lang, hutrende og langsomt sneglende kø langs midtbygningen på Universitetet i Oslo med et klippekort i neven. Vel fremme fikk vi, mot klipp, utlevert to skiver hvitt brød belagt med ekte smør — en kortvarig, men utrolig luksus der og da. Det var — som så meget annet i krigens år — en gave fra Danmark til norske studenter, og mon giveren noensinne har fått vite hvor vi trengte det, akkurat den vinteren da gutter og jenter i hungeralderen morgen og aften måtte greie seg med to skiver svart, kittet «brød» besmurt med en blanding av margarin og kokte poteter samt et surrogatpålegg av noe slag. Middagen nevner vi ikke — den ga noen ganger bokstavelig talt tårer i øynene, av påviselige kjemiske grunner.

Hvorfor minnes dette nå? Fordi en restauratør i Oslo sentrum har måttet si opp sin kontrakt om billig middagsbespisning av studentene, fordi de innfant seg til kjøttet — ikke til fisken. Regelmessig ble restauranten sittende igjen med store kvanta uspist, fersk fjordfisk.

«Der skal bred rygg til å bære gode dager,» sier folkevisdommen. Noen kan visst ikke få ryggen bred nok.

handlingen på den ene side og de øvrige tilstedeværende på den annen. Det er heller ikke alltid at disse kommentarer — selv ut fra de krav en rimeligvis kan stille — er på høyde med teksten. Vi er sikkert bedre tjent med ingen kommentarer enn med dårlige.

Den nye norske messeboken nøyer seg med gode innledninger til de forskjellige liturgiske tider og større fester (og til en liten notis om helgenfestene), men fremlegger ikke noen kommentar til de enkelte tekster (der gis faktisk ikke så få lesninger og sangtekster som kunne trenge en diskret belysning!). Her må en velge, og vi står med andre ord overfor et valg som er fullt forsvarlig.

Hva oversettelsen angår, vil vel de fleste være fornøyd med dens moderate og konsekvente riksmålsdrakt. Oversettelsen av liturgiske tekster er en umåtelig vanskelig oppgave. Især er det ofte uoverkommelig å overføre den konsise og knappe romerske form til våre moderne sprog. På norsk savner en jo dessuten en rekke uttrykk som er klassiske i den katolske tradisjon.

Til tross for disse innlysende problemer holder vår nye messebok seg her på et meget respektabelt nivå. Den vanskeligste oppgaven for alle messebok-oversettere er vel de knappe og uhyre konsentrerte kirkebønnene. Også her er en kanskje omstendelig, men trofast oversettelse å foretrekke fremfor en gjenskapelse som der kanskje ikke er full dekning for, og som — når den ikke stammer fra en mesters hånd — alltid risikerer å la en eller annen nyansse ved grunnteksten gli ut.

Summa summarum: Vi har all grunn til å være takknemlige for vår nye messebok. Og hvorfor ikke like gjerne adressere takknemligheten direkte til den rette: Opphavsmannen pastor dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen, som i årevis har viet tid og krefter til denne ene oppgaven, og som sammen med avdøde lektor Antonie Tiberger fortjener æren for det vellykkede resultat.

«IDEOLOGI»

■ I Tønsberg formannskap har de diskutert en søknad fra det private Familierådgivningskontoret i Vestfold om bidrag. På rådmannens forslag ble det nei — med 7 mot 6 stemmer. Han kunne legge på bordet en uttalelse fra Vestfold lokallag av Norges Sosialforbund, «som finner at en på nåværende tidspunkt ikke kan anbefale at kommunene påtar seg forpliktelser overfor de private rådgivningskontorene». Disse er satt igang til tross for at Sosialdepartementet har konkrete planer om slike kontorer i Vestfold, lyder det i rådmannens redegjørelse.

Det klinger formelig fornærmet.

Der er ellers den obligatoriske «anerkjennelse» for det som utrettes av disse private tiltak — bare ikke hjelp. For her som ellers glir Ola Nordmann uten megen mistanke inn i den salige forvisning at hos «myndighetene» er den hellige grav best forvart — de kristne kontorene drives derimot på «ideologisk» grunnlag heter det, og risikerer å få «et eksklusivt preg».

Nå kan en invende at i et land som grunnlovfestet er kristent og der 96% av befolkningen er døpt, skulle man tro «eksklusiviteten» egentlig ble nokså massiv. Men de brave tønsbergere går jo her bare inn i en større sammenheng: Et samfunn som snarere enn å gå kristendommen rakt imot, foretrekker å klemme livet ut av den i et dødens favntak benevnt statskirkeordningen. Det er et selsomt og ikke særlig oppbyggelig syn å se dømte kristne behandle sin barnetro som en «ideologi». Men det er fremfor alt underlig og patetisk å se folk sette sin lit til *det offentlige* i velferdsspørsmål der livssynet er så avgjørende. For også myndighetene har jo sin «ideologi» — det viser blant annet denne iver etter å samle rådgivningsvirksomheten i én hånd. Som samfunnsutviklingen og politikken arter seg i den store verdenssammenheng for tiden — og den slipper vi ikke unna — lover ikke det godt for personens frihet. Eller fritt etter Grimms «Rødhette»: — «Du har så stor munn, bestemor!» — «Det er for at jeg skal kunne smile desto mer beroligende til deg, barnet mitt!»

HUSMORFORNUFT

■ Handelsstanden må ha bekymringer om dagen. Når dette skrives truer nå for det første butikk-streiken — den kommer til å bli kostbar. Og for det andre har en rekke kvinne- og husmor-organisasjoner i god tid og i et moderlig og myndig toneleie sendt ut en erklæring som er talt ut av den sunneste fornuft, men som vel faller enkelte reklamefolk og forretningsdrivende litt tungt for brystet.

Det er *julehøytidens utglidning* de ferme kvinnene går imot, og selv om vi for vår del synes de godt kunne ha tatt adskillig hardere i, er der gode grunner for å applaudere. Erklæringen henstiller til folk å begrense julefeiringen og dens symboler til den egentlige juletid, og gjengi *adventstiden*

det preg og de symboler som tilkommer den. Vi er hjertens enige. Den går også imot overdådigheten i julefeiringen — blant annet ber den bedriftene gjøre «julebordene» for de ansatte til en noe enklere nyttårsfeiring, og overlate julefesten mer til hjemmene. Enig igjen. Og endelig minner kvinne-organisasjonene i sin henstilling om at disse ønsker idag har en dypt alvorlig menneskelig bakgrunn:

«Vi mener at denne sak i år er mer aktuell enn noensinne. På bakgrunn av den alvorlige internasjonale situasjon og det

Oppgjørets dag.

almene ønske om å hjelpe utviklingslandene, passer det dårlig med en overdådig julefeiring. Det er følelsen av samhörighet med alle mennesker som bør prege julehøytiden.

Vi håper at så vel næringslivets representanter som bedrifter, organisasjoner og foreninger vil støtte vårt syn.»

Det håper vi også.

ROMA-NYTT

■ Det har lenge vært et *handicap* for norsk dagspresse at våre aviser så sjelden og så tilfeldig har kunnet holde seg med fast korrespondent i et verdenssentrum som Roma. Dersom en tar de ofte intetsigende og noen ganger tendensiøse amerikanske byråmeldingene vår presse er henvist til når det gjelder kristenhetens gamle hovedstad, og legger dem ved siden av hva norske aviser i mellomkrigstiden formidlet av atmosfæren i «den evige stad», blir en nærmest beskjemet på nutidens vegne. Nils Kjær, Sven Elvestad, Øvre Richter Frich, J. Schanche Jonasen og Finn Halvorsen er bare noen av de skribenter som tidlang skrev fra Roma — personlig, engasjert og noen ganger blendende.

Hva har vi idag? Vi har blant annet Carsten Middelthon, som allerede her hjemme syntes allergisk og ille affektbetont overfor enhver form for kristendom — enhver kan tenke seg hva pavens Roma da må gi ham av røde prikker for øynene.

I de reportasjer han leilighetsvis sender til sin avis har ellers Kirken hatt såpass liten plass at det unektelig forutsetter en viss abstraksjonsevne hos forfatteren. Den skal såvisst ingen bebreide ham — enhver må få velge sitt gebet, og Middelthon kan blant annet skrive godt om kunst. Men riktig liten gjør han seg med et oppkok fra et lurvet italiensk skandaleblad — «L'Espresso» — som har gravet frem historier fra et nonnekloster i oppløsning og foifall. («Dagbladet» 27. oktober). Det er ille nok å forveksle en kilde og en kloakk. Det er verre enda å finne det forenlig med sin yrkesetikk å gi et så ensidig inntrykk av hva der kan være å reportere fra den kristne hovedkirkes sentrum. Venner burde fortelle ham at det mest eiendommelige ved en artikkel av den art, overført til vår renslige hjemmepresse, simpelthen er — signaturen.

HELT ALENE

■ «Norge helt alene» heter en kronikk («Vårt Land» 31. oktober) av dosent Olav G. Myklebust som fortjener lesere langt ut over den etter hvert nokså oversiktige krets som er blitt hengende ved Oslos kristelige dagsavis. Det er trist lesning, ikke minst fordi den åpenbart er skrevet ut fra et trist sinnelag. Dosent Myklebust påpeker at 37 av de 38 misjonsråd som står tilsluttet protestantenes Internasjonale Misjonsråd har stemt for at den sistnevnte organisasjonen skal tilsluttes Kirkenes Verdensråd. Det ene rådet som alene har gått imot de syv og tredve andre, er det norske. Det er resultatet av to års innbitt kampanje mot økumenikken fra de mektige norske legmannsledernes side. Myklebust finner at det er «en dypt tragisk situasjon» og skriver resignert: «Den kjensgjerning at Norge nå står helt alene, burde mane oss til ettertanke, til selvprøvelse. Kan vi virkelig hevde at vi alene har rett og alle de andre urett?»

Vi kan ikke skjønne annet enn at en her ser overført på verdensplanet den norske pietismens grunnleggende reaksjon: Den fryktsomme *isolasjonen*. Det dype drag av *livsangst* i norsk legmannskristendom, som nå i et sekel har drevet de troende inn i en selv-sentret ghetto og tappet det almene kulturlivet for kristne impulser, har hatt tildels tragiske følger for hele vårt kulturmonster og vår livsfølelse. Kristendom er derved for mange egentlig velmenende mennesker i dette land kommet til å bli et ord for virkelighetsflukt og livsunderskudd.

Allerede her hjemme er denne kristne isolasjonisme uten fremtid — livet bryter den istykker og kaster de troende ut i

DOMINIKANERINNENES

BASAR

avholdes på

Sankta Katarinahjemmet

Gjørstadsgt. 8

fra onsdag 22. november til og med tirsdag 5. desember

Åpent hver dag fra kl. 12.

NORSK TEATERFORESTILLING kl. 20.

«DEN LILLE PRINSEN».	Torsdag	23. november
Bearbeidet etter Antoine	Søndag	26. »
de Saint-Exupéry's bok:	Mandag	27. »
«Le Petit Prince».	Torsdag	30. »
	Lørdag	2. desember

FRANSK TEATERFORESTILLING kl. 20.

La farce du «Par-ci par-là»	Lørdag	25. november
d'après un texte ancien.	Tirsdag	28. »
	Søndag	3. desember

MUSIKKUNDERHOLDNING kl. 20.

Pianisten Ole Henrik Moe:	Fredag	1. desember
Konsert.		

BARNEFORESTILLING kl. 12.30.

DUKKETEATER	Søndag	26. november
	Søndag	3. desember

TREKNING:

Tirsdag 5. desember kl. 20.

UTLODNING

BUFFET

TOMBOLA

JULEGAVER TIL SALGS

samtalens og erobringens «farlige» situasjon. På det internasjonale plan er isolasjonismen ikke bare forfeilet. Den er dødfødt. Mon ikke dosent Myklebust snarere for enn siden får den bitre triumf han sikkert ikke ønsker: Å se de ivrige vekterne på den norske pietismens murer hardt tuktet av selve begivenhetenes gang.

Frater Candidus.

«Livet har lært meg at ingen av oss mottar noe slags trost uten at vi har visst å troste andre. Vi mottar intet som vi ikke først har visst å skjenke bort. Mellom oss mennesker er der bare et bytte av gaver — Gud — han alene — gir.»

(Georges Bernanos.)

Til flyktingenes beste

Ingen har som Käthe Kollwitz visst å tegne nødens ansikt. (Fra årsberetningen.)

Katolsk Flyktningehjelp har sendt ut en to-års beretning som er oppløftende lesning — under tall og nøkterne data øyner vi en innsats som håndgripelig har skapt trygghet, lykke og vekstvilkår i mange, mange liv. Hadde dette vært den katolske kirkes eneste sosiale innsats i det norske samfunnet (hva det er langt fra å være) ville det alene gitt oss grunn til megen glede over å ha kunnet yde medmennesker en uvurderlig hjelp. Den 15 siders rapporten er allerede et konsentrat i pilleform, og kan så lite refereres at den bør leses i sin helhet. Hva enhver kan se ved et første blikk er det oppmuntrende i at *veldige* midler er forvaltet av få mennesker: Dette er alltid tegnet på et riktig og effektivt hjelpearbeide, at det ikke sveller opp i et kostbart byråkrati.

Styret i Katolsk Flyktningehjelp har i denne to-års perioden bestått av pastor *Harald Taxt* (formann), disponent *Odd Barra* og fru *Brita Paus*, med avdelingssjef *Erling Mikkelsen* og konsulent *Anna Margrethe Martens* som varamann. Sekretariatet, som har båret vekten av den daglige ekspedisjon, har bestått av fru *Ragna Rosati* (generalsekretær), frk. *Kay Vodabl* (sosialkurator) og *G. Langfeldt* (regnskapsfører). *J. Fenyvesi* og *Antal Bejczy* har hjulpet som tolker og fru *Aslaug Jørgensen* som kontorassistent.

Hva denne meget oversiktlig vesle gruppen har greid å stille istand er verdt et studium!

Med et budsjett på nærmere 900 000 kroner — vesentlig amerikanske midler — har KF hjulpet flyktingene på like mange måter som der er problemer. I første rekke har en søkt å skaffe dem hjelp til selvhjelp, som en konkret mulighet for tilpasning og integrasjon i det norske samfunn. Andre er blitt hjulpet til å emigrere, blant annet for at en splittet familie kunne bli samlet igjen. KF har også tatt seg av flyktingenes geistlige betjening — en side ved flyktingenes liv som ikke bare har religiøs og psykologisk betydning, men for dem ofte betyr det eneste holdepunkt i noe kjent og kjært fra det landet de måtte forlate. Ganske særlig er *ungarernes* stilling bedret ved at pater *Kalmán Horvath* har kunnet ta fast opphold i Oslo for å virke blant dem. Her har det nye prektige «Ungarsk hjem» i Oslo, som KF har en vesentlig del av æren for, vært av uvurderlig betydning.

KF har i disse to årene særlig fordelt betydelige pengemidler fra de store amerikanske flyktningehjelp-organisasjonene USEP og NCWC, både til familier og enkeltpersoner som skulle søke å skape seg en ny tilværelse i vårt land. Det har vært slike ydelser som nedbetaling av boliglån og andre lån, tillegg til innskudd i leiligheter, bidrag til boligbygg, innkjøp av møbler, kjøkkenutstyr, sengeklær, verktøy, og meget annet. Bare denne viktige posten har slukt over 360 000 kroner. En særlig omsorg er ellers vist studerende ungdom og lærlinger — det har vært KF meget om å gjøre at flyktingene fikk *utdanningsmuligheter* som ga dem livsmot på en ny tilværelse. Ca. 80 studenter og 30 andre elever i Oslo, Bergen og Trondheim har fått hjelp, ialt nærmere 115 000 kroner.

Foruten de generøse amerikanske givne har Det Norske Flyktningeråd støttet Katolsk Flyktningehjelp med 31 000 kroner, og våre søsterkongregasjoner har også gitt gaver som er kommet vel med.

KF har meget klokt, til hjelp for vår fantasi, stukket hånden ned i sitt arkiv og trukket frem noen menneskeskjebner som forteller meget om hva som skjuler seg bak beretningens mer tørre fakta og data. Dette er en av dem:

«Etter oktoberrevolusjonen i Ungarn kom *familien A* til Norge. Familien besto av mann, kone, en voksen datter og to mindreårige sønner. De ble plasert i en av våre mindre byer hvor mannen fikk arbeid. Etter knapt et år ble mannen alvorlig syk og kunne ikke mer underholde familien. Hertil kom at datteren fikk et barn utenfor ekteskap, og måtte få bo hjemme med den lille. Det ble således fru A som måtte ut i ervervslivet. Hun fikk en kort opplæring ved en systue som produserte forskjellige artikler, bl. a. av plastikk, og ble deretter fast ansatt ved bedriften.

Sykdommen førte med seg at herr A stadig ble vanskeligere å omgås, og de andre familiemedlemmer led under den ufred som dette førte med seg. Særlig gikk det ut over den yngste av guttene som enda gikk på folkeskolen. Han begynte å vise tegn på alvorlige forstyrrelser av nervøs art, og stedets barnevernsnemnd overveiet å sende ham til en norsk familie. Det ble derfor viktig for fru A å være hjemme for å se til sin yngste sønn. Hertil kom at datteren var noe hjelpeløs, og derfor trengte hjelp til husarbeidet og pass av barnet. Hjemmet var nærmest spartansk innredet. Det fantes ikke en god stol, og heller ikke skikkelig sengeplass og sengetøy. Det fantes heller ikke kommode eller skap hvor tøyet kunne ryddes bort. Likeledes var det utilstrekkelig med kokekar, dekketøy etc. Likevel var det rent og ordentlig i hjemmet. Slik var situasjonen da Katolsk Flyktningehjelp ble bedt om å hjelpe. Sosialkuratoren besøkte familien for å undersøke hvorledes familien best kunne hjelpes. I første omgang ble det bevilget et mindre beløp til innkjøp av litt sengetøy (av USEP's nødhjelps-bevilgning). Deretter ble det sendt en større søknad til USEP. Denne gikk ut på å skaffe fru A en spesialmaskin m. stol, så både hun og datteren kunne drive hjemmeindustri. Bestillinger på bl. a. plastartikler ble sikret på forhånd. Videre trengte familien hardt til møbler, sengeutstyr, kjøkkenutstyr og vinterklær. Vår søknad ble godkjent av USEP kort tid etter. Ved disponering av pengebevilgningen etter vår oppsatte plan, ble fru A satt i stand til å bygge opp en ny og bedre tilværelse for seg og sine. Denne familien som ble truet på livet med oppløsning, uhygge og fortvilelse, ble gjennom USEP's hurtige aksjon sikret en tilfredsstillende plass i vårt samfunn.»

Maria- aften i Aulaen

Ørnulf Ranheimsæter.

Det Norske Studentersamfund har etter krigen arrangert en rekke fint anlagte kulturaftener som har vakt alminnelig begeistring og anerkjennelse. En særlig interesse for oss katolikker har det arrangement som finner sted i Universitetets Aula søndag 19. november, og som vi varmt anbefaler våre lesere. Emnet er «Jomfru Maria — slik kunstneren så henne» og det er tegneren og forfatteren Ørnulf Ranheimsæter som i ord og bilder vil gjøre oss kjent med den krans kunstnerne gjennom tidene har flettet omkring Maria-skikkelsen.

Tenker en etter hva «Maria og kunsten» vel er for et emne, svimler det for en. Ikke bare maleri og skulptur, men dikt og tone har veldet frem av evangeliet om Jesu Mor som av en uuttømmelig kilde. Og i en kulturkrets der det i århundrer var «program» å fjerne eller nedvurdere dette bidraget til europeisk kristendom er det en både intelligent og fruktbringende kulturinnsats å vekke sansen for hva denne ene skikkelse, i glansen fra troens mysterier, har inspirert av skjønnhet og hyllest.

I sitt program skriver Studentersamfundet blant annet: «I dei dagar let keiser Augustus lyse ut manntal over heile verda — —.» Slik innleier det dramaet som har gjort Augustus, den største av dei romerske keisarane udøyeleg. Den store statsmannen Augustus eksisterer berre for historikarane, av folk flest vart han hugsa på grunn av ein ørliten statistrolle i eit drama der hovudpersonane var ei galileisk kvinne og det barnet ho fødte. Ettetida har aldri blitt ferdige med henne, korkje som menneske eller som medium i inkarnasjonsunderet. Ho vart menneskets talsmann hjå Gud. Hjå oss protestantane vart ho

Den franske maleren Jean Fouquets «Madonna med barnet» (ca. 1450) er en av de tallose fremstillinger av det bibelske motiv i Vestens malerkunst.

eit offer for renegatens reformiver og den protestantiske individualismen som ikkje trong nokon talsmann.

Difor var det tanken at vi i kveld skulle møte henne att, sett gjennom kunstnaren sine augo. For få tema har vore ei så rik inspirasjonskjelde for kunstnaren som Maria moy, landsbykvinna som vart Guds Moder og gjorde Romakeisaren til statist.»

LITTERATUR

Om Thomas

Josef Pieper: *Thomas av Aquino.*
I serien «Andliga ledare».
Natur och Kultur, Stockholm 1960.

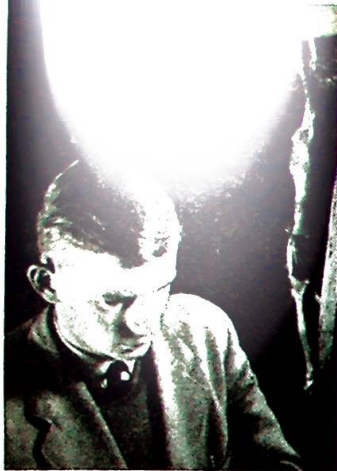
En må ikke være fagfilosof eller teolog for å lese denne lille boken om Thomas av Aquino. Ikke bare er den blitt til som en serie forelesninger holdt for studenter av alle fakulteter — men den er også skrevet av en mann, en filosof, som gjennom lang omgang med den store middelalderteologen er blitt så godt kjent med hans verden, hans dypeste intuisjoner, at han formår å fremstille på en usedvanlig sober og oversiktlig måte grunntrekkene i den filosofi som den katolske kirke den dag i dag kaller sin. Josef Pieper gjør det ved å sette Thomas på plass i den sammenheng som var hans — det 13. århundres gigantiske sammenstøt mellom den tradisjonelle teologi av platoniserende tendens og den frembrytende aristoteliske naturfilosofi. Thomas lar endelig *skapningen* innta sin plass i det kristne verdensbilde — og de revolusjonerende følger det får ikke bare på en ting som f. eks. synet på seksualiteten, men på hele kulturen og hele samfunnslivet, er vi ennå langt fra ferdige med å utforske.

Der er thomister som ønsker å stanse ved Thomas, og la alt være sagt med ham. Da er de ikke i Thomas' ånd. Et annet hovedanliggende hos Pieper er nettopp å vise dette, at Thomas befinner seg alltid i den åpne dialog, ikke i det lukkede system. De filosofiske *auctoritates* er ikke autoriteter fordi de bærer imponerende navn; alene har betydning hvilken motivering de gir for sine standpunkter, og alltid kan vi finne nye aspekter ved sannheten.

Piepers fremstilling av de vanskelige problemer «essens og eksistens» og forholdet mellom filosofien og teologien (hva betyr uttrykket «filosofien, teologiens tjenestepike»?) er helt forbillidige i sin klarhet. Boken er godt oversatt av Alf Ahlberg, og lektor Lechard *Johannesson* har forsynt boken med et etterord. Et kapittel fra den tyske original er utelatt, det burde vel vært nevnt, selv om det ikke er nødvendig i sammenhengen.

Boken er en helt førstklassens innføring både i det 13. århundres intellektuelle problemer og i moderne katolsk filosofi. I samme serie er også kommet den avdøde tyske katolske filosofen Hugo *Balls* studie over *Dionysios Areopagita* — den pseudonyme teologen fra det 6. århundre, som fikk en så enorm innflytelse på middelalderens tenkning — og som forøvrig Thomas lot seg inspirere av i langt større grad enn alminnelig kjent. Vi kan jo også minne om at pater *Jean Paillards* «Fire evangelister — fire verdener» først kom i denne serien, som nå bebuder en studie over Paulus av samme forfatter. Kort sagt, vi er her i ferd med å få en serie presentasjoner av åndens stormenn — og først og fremst de kristne blant dem — av helt usedvanlig kvalitet.

E. G.

Ungdoms- forbundets venner

Å drive ungdomsarbeid er å bygge fremtiden. Det er ungdommen som skal føre videre det vi har begynt. Derfor er Kirkens stilling og vitalitet hos oss i årene som kommer også avhengig av ungdommens utrustning til et religiøst liv, hvilket gjør ungdomsarbeidet til ett av de viktigste felter når det gjelder legmanns apostolatet.

UTLANDET

VATIKANET

Ny sender åpnet i Radio Vaticana.

Forleden kunne kardinal Frings, erkebiskop av Köln, velsigne en ny 100 kW-sender i Radio Vaticana. Senderen, som er en gave fra hele Köln kirkeprovins i anledning av kardinalens gull-jubiläum, er beregnet på programmer for Afrika. Den ble åpnet med en tale av pave Johannes XXIII til folkene i Afrika.

Forandringer i de liturgiske kalendere.

I overensstemmelse med de bestrebelsene på større enkelhet i liturgien som for tiden er i gang, har Dominikanerordenen nylig utgitt en kraftig revidert liturgisk kalender, der over 80 av de helgenfester som var spesielle for ordenen, er avskaffet. Det gjaldt særlig helgener som tilhører Dominikanerordenen, men er lite kjent utenfor den. En tilsvarende reform vil bli foretatt i andre ordeners kalendere, likeså i de enkelte bispedømmer.

NEDERLAND

Katolikkene ber for den økumeniske verdenskonferanse.

I alle Nederlands katolske kirker vil det den 19. november, datoen for åpningen av Kirkenes Verdensråds 3. verdenssamling, i New Delhi, bli lest opp et bud-

skap fra det katolske episkopat. I budskapet vil alle Nederlands katolikker bli anmodet om å følge konferansen med sine bønner.

Det var erkebiskopen av Utrecht som forleden gjorde dette kjent, ved innvielsen av et økumenisk sentrum i Nord-Brabant. Han uttrykte samtidig håpet om at også protestantene i sin tur ville be for Vaikankonsilet. (KNA)

SVEITS

Jødisk memorandum til konsilet.

Fra Genève meldes det at den jødiske verdenskonferanses kontor er i ferd med å utarbeide et P.M. som skal forelegges konsil-sekretariatet for de kristnes enhet. I memorandumet vil det bli pekt på jødefiendtlige steder i alle bøker som er forsynt med det kirkelige imprimatur, og bedt om at det blir tatt forholdsregler som kan forhindre slike foretelser. (KNA)

SYD-AFRIKA

Katolsk biskop tilfreds med Nobelkomitéens valg.

Den katolske erkebiskop av Durban, Denis Hurley, har uttalt sin største tilfredshet med at den sydafrikanske negerpolitiker Albert Luthuli har fått Nobelprisen. «Jeg kjenner ham personlig meget godt,» erklærte erkebiskopen, som fremhevet Luthuli's moralske og politiske holdning som «kristen og edel». (KNA)

De lokale katolske ungdomslag rundt om i byene står sluttet Unge Norske Katolikkers Forbund (UNKF), som blant annet arrangerer sommer- og vinterskoler og utgir bladet «Katolsk Ungdom». Forbundet søker på denne måten å nå også de isolerte unge katolikker i vårt land.

Til dette arbeidet trenger en ikke bare dyktighet og innsatsvilje hos de frivillige lederne, og velvilje og oppmuntring fra dem som ikke aktivt kan ta del i vårt ungdomsarbeide. Der trenges også — som i ethvert frivillig tiltak — en økonomisk bakgrunn.

Endel mennesker som innser nødvendigheten av dette arbeidet har sluttet seg sammen i «Ungdomsforbundets Venner», som er et støttelag for ungdomsarbeidet. «Vennene» får tilsendt «Katolsk Ungdom» og andre informasjoner om ungdomsarbeidet, og «står hos» med råd og dåd. De betaler en medlemskontingent på ti kroner pr. år, eller hundre kroner en gang for alle (til girokonto 193 25).

Ungdommen vil selvfølgelig helst ha flest mulig venner, og den trenger dem — oppgavene og behovene er mange.

TYSKLAND

For tidlige ekteskap går i stykker.

Statistikere i Vest-Tyskland har regnet ut at av ekteskap som er inngått av ungdom i 16—18 årsalderen, går 80 prosent i stykker etter få år eller, ofte, allerede etter få måneder. Også 18—20-årsgruppen skilles dobbelt så ofte som de på 24—26 år.

Med disse tallene for øye stiller et tysk tidsskrift, organ for katolske lønns-mottageres forbund, spørsmålet hvorvidt man overhodet bør tilrå slike ekteskap. De blir praktisk talt alltid inngått fordi der er et barn i vente. Tidsskriftet synes for sin del å mene at det i slike tilfelle måtte være bedre at barnet blir uekte født, enn at de unge foreldrene på denne måten skal komme inn i et ekteskap som har så små sjanser til å lykkes. (KNA)

UNGARN

Ny ledelse i statens oppsyn med kirken.

Samtidig med at erkebiskop Groesz er død og er blitt etterfulgt av biskop Hamvas som formann for det ungarske episkopat, er den hittidige leder av statens kontor for kirkelige anliggender, Karolyi Olt, blitt avsatt og erstattet av en tidligere teglistensarbeider, Jozsef Pranntner. Man frykter at dette vil bety en dobbelt forsterkning av statens press på kirken. Biskop Hamvas, hvis

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

DRAMMEN

GUSTAV BÖHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

TYRILYS

A/S TYRI
FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

helse ikke er god, tiltros ikke de samme muligheter som erkebiskop Groesz hadde til å tale kirkens sak effektivt, og på den annen side er det fordi Karolyi Olt av de kommunistiske myndigheter er ansett som for eftergivende overfor kirken, at han nå er fjernet. Ennvidere har han gjort seg skyldig i en blunder som kan ha bidratt til hans fall: I et intervju med en italiensk avis fortalte han nylig at det for tiden sitter ca. 60 prester i fengsel og venter på rettssak og dom, mens tallet offisielt har vært et dusin. Joszef Pranntner har siden 1950 vært en av statens overvåkningsrepresentanter hos

biskopene — slike befullmektigede for staten sitter i alle de biskoppelige kansellier for å kontrollere post og telefon.

Pavens kondolansetelegram i anledning erkebiskop Groesz' død ble for øvrig sensurert av Kadar-regimet, hvis påståtte «pressefrihet» best belyses av følgende tall: Det utkommer en eneste katolsk avis, *Uj Ember*, hvis fire ukentlige sider er underkastet streng sensur og ikke får ha et opplag på mer enn 50 000. Ungarn har 7 millioner katolikker. Den kommunistiske presse har et opplagstall på 16 millioner — med 450 000 partimedlemmer. (KNA)

Alltid
alt i
Rør - varme - og
Sanitærutstyr

JARNT JENSEN

BRØDRENE DAHL A/S - AVD. HAMAR

HAMAR-
FIRMAER

Inneh.: Jac. Olsen

Bygningsartikler
Støpegods
Kjøkkenutstyr
Verktøy

M. Gravidahl

Bok- og Papirhandel
Tlf. 23 900 - 23 911

LEIF LIE

BAKERI & KONDITORI

Telefoner:
Bakeriforretningen 23 123
Lies Konditori, Østre Torg 23 083

VESTBYENS KOLONIAL

Telefon 23 339 - 23 362

HAMAR

OSKAR WIIK

Herre- og gutteklær
Skotøy for alle
STRANDGT. 51 - HAMAR

HAMAR

BRYGGERI

Malermester

WILLY NIKOLAYSEN

Oplandsgt. 2
Tlf. 23 741

A. BLYSTAD

Torvg. 56 Hamar
Telefon 23 506

Skotøy og Herreutstyr

TRYGVE MOE

Frukt og Tobakk

Tlf. 23 965

BRODERIHUSET - HAMAR

EBBA ANDRESEN EFTF.

Tlf. 23 367 - Torggt. 51

Trygve Larsen

CIVILINGENIØR

Byggeledning m. v. Tlf. 22 584

Chr. Platou Murstad

HAMAR

Tlf. 21 600

INGENIØR
FINLarsen

Autorisert rørleggerfirma

Strandgt. 53 - Hamar

Tlf. 24 056

Hedmark Cementvarefabrik

E. GRILL FASTING

Hamar
Elverum - Kongsvinger

H. Wiik

Herreutstyr - Skotøy

Ø. Torv - Hamar

Malermester

JAC. E. JENSEN

Tlf. 23 595 - 21 755

KNUTSTAD & HOLEN

FISK OG VILT

HAMAR

Erling Vold

Magasinet for damer

Hamar

Stortorvets
Frukt & Cigarforretning

O. E. ALM

Hamar - Tlf. 23 237

HAMAR FARVEHANDEL

Etablert 1865

Strandgaten - Tlf. 21 015

HAMAR

Astoria
MØBELFORRETNING A/S

Tlf. 22 744

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

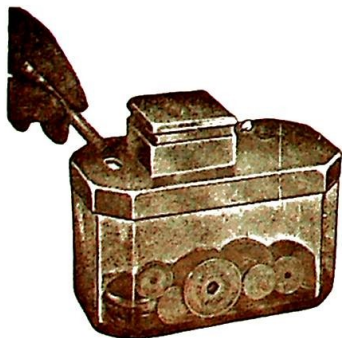
Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 13 32

*Spis pølse
fra Jens Evensen*

WISBECH
ARTISERSELSKAP

Majorstua - Oslo
**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn
verdien av Deres innbo risikerer De å
ikke få full erstatning. La ikke dette
hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37